

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul Hotărârii Guvernului privind modificarea Hotărârii Guvernului nr
506/2024 cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de acordare a alocației
pentru creșterea accesului la studii de calitate

(număr unic 331/MEC/2026)

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul Hotărârii Guvernului privind modificarea Hotărârii Guvernului nr 506/2024 cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de acordare a alocației pentru creșterea accesului la studii de calitate este elaborat de către Ministerul Educației și Cercetării.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Proiectul Hotărârii Guvernului privind modificarea Hotărârii Guvernului nr 506/2024 cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de acordare a alocației pentru creșterea accesului la studii de calitate a fost elaborat în temeiul alin. (6) al art.145 ¹ din Codul educației al Republicii Moldova nr. 152/2014 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 319-324, art. 634), care prevede că elevii din instituțiile de învățământ reorganizate în temeiul alin. (2) al art.145 ¹ sau din inițiativa fondatorului care își continuă studiile într-o altă instituție de învățământ beneficiază, pe o perioadă de doi ani de studii consecutivi, de o alocație lunară, al cărei quantum se stabilește de Guvern, dar nu este mai mic de 1000 de lei pentru fiecare elev.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Modificările recente ale Codului educației nr. 152/2014 operate prin Legea nr. 21/2026 (MO108-111/06.03.26 art.85; în vigoare 01.01.27), inclusiv modificarea art. 145 ¹ , instituie cadrul legal pentru reorganizarea instituțiilor publice de învățământ general cu efective reduse de elevi și prevăd aplicarea unor măsuri de sprijin pentru elevii care vor fi transferați în alte instituții de învățământ amplasate în alte localități decât instituția anterioară. La moment, Hotărârea Guvernului nr 506/2024 cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de acordare a alocației pentru creșterea accesului la studii de calitate prevede acordarea alocației pentru elevii care se transferă dintr-o instituție cu un număr mai mic de 50 de elevi în alte instituții mai mari, prevederi care nu se mai regăsesc în Codul educației odată cu modificarea art. 145 ¹ din Codul educației. Respectiv, necesitatea modificării Hotărârii Guvernului nr 506/2024 vine să asigure racordarea la noile prevederi ale Codului educației, modificat prin Legea nr. 21/2026.
3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse
3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi
Proiectul promovat modifică Hotărârea Guvernului nr. 506/2024 pentru a corela mecanismul de acordare a alocației cu prevederile art. 145 ¹ din Codul educației. Principalele prevederi: <ul style="list-style-type: none">- Ministerul Educației și Cercetării va aproba anual și va publica lista instituțiilor care urmează a fi reorganizate, cu stabilirea clară a termenilor;- alocația se acordă părinților sau reprezentanților legali ai elevilor care sunt transferați în altă instituție, amplasată în altă localitate, ca urmare a reorganizării sau lichidării școlii;- alocația se acordă doar la cerere, după realizarea transferului elevului;- se stabilește un termen-limită de 1 an pentru depunerea cererii;

- lista instituțiilor vizate se stabilește în baza datelor oficiale din SIME.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Nu au fost.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Impactul este unul pozitiv, prin creșterea eficienței, clarității și responsabilității instituțiilor din sectorul public.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Proiectul nu generează cheltuieli bugetare suplimentare, întrucât mecanismul de acordare a alocației este deja instituit prin HG nr. 506/2024, precum și resurse sunt planificate pentru transferul acestor categorii de elevi, iar modificările propuse vizează clarificarea și ajustarea condițiilor de acordare.

Conform datelor din SIME, actualizate la 1 octombrie 2025, aplicarea prevederilor legale va avea următorul impact: 73 de școli vor fi impactate de reorganizare în anul 2026. Dintre acestea 10 urmează să-și sisteze activitatea, iar 63 se vor reorganiza. Dintre acestea 47 vor deveni școli primare, iar 16 școli primare grădiniță.

Toate procesele de reorganizare nu vor necesita resurse financiare suplimentare. Economii generate vor fi acumulate în componenta administrativ-teritorială și vor putea fi redirecționate de APL pentru îmbunătățirea condițiilor de studiu și creșterea calității procesului educațional.

Reorganizările vor elibera în 2026 aproximativ 40 de milioane de lei care vor fi orientate înspre instituțiile unde vor merge cei 1328 de elevi transportați, în componenta raională și în centralizatorul MEC. Suma a fost estimată pornind de la un per elev de 20 de mii și componenta fixă de aproximativ 1 milion de lei per fiecare instituție care se transformă în grădiniță.

După cum a fost menționat anterior, ca urmare a procesului de reorganizare a rețelei școlare, 1328 elevi urmează să își schimbe instituția de învățământ. Acești elevi devin eligibili pentru a beneficia de alocația lunară de 1 000 lei, acordată pe o durată de 9 luni pe an, timp de doi ani, pentru a compensa costurile și efortul suplimentar generate de deplasarea către noua instituție de învățământ.

Respectiv, pentru acordarea acestei alocații timp de 2 ani, ar fi necesară suma totală de 23 904 000 lei, calculată după formulele:

anul 2026: $1328 \text{ elevi} \times 1\,000 \text{ lei} \times 4 \text{ luni (septembrie - decembrie 2026)} = 5\,312\,000 \text{ lei.}$

anul 2027: $1328 \text{ elevi} \times 1\,000 \text{ lei} \times 9 \text{ luni} = 11\,952\,000 \text{ lei.}$

anul 2028: $1328 \text{ elevi} \times 1\,000 \text{ lei} \times 5 \text{ luni (ianuarie - mai 2027)} = 6\,640\,000 \text{ lei.}$

Menționăm că aceste resurse vizează elevii din instituțiile de învățământ reorganizate în temeiul art.145¹ alin.(2) din Codul educației nr.152/2014, care urmează a fi transferați în alte instituții de învățământ amplasate în alte localități decât instituția anterioară.

Totodată, Ministerul Educației și Cercetării, la etapa elaborării Cadrului bugetar pe termen mediu pentru anii 2027-2029, a solicitat resurse care vizează atât elevii beneficiari în prezent de alocația pentru creșterea accesului la studii de calitate în baza prevederilor actuale ale HG nr. 506/2024 și care vor continua să beneficieze de aceasta pe o perioadă de 2 ani, cât și elevii din instituțiile de învățământ reorganizate în temeiul art.145¹ alin.(2) din Codul educației nr.152/2014, care urmează a fi transferați în alte instituții de învățământ amplasate în alte localități decât instituția anterioară.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Nu este.

4.4. Impactul social

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal
<p>Proiectul presupune prelucrarea datelor cu caracter personal ale elevilor și ale părinților/reprezentanților legali, în special date de identificare și informații privind transferul elevilor între instituții.</p> <p>Prelucrarea acestor date se realizează în scopul acordării alocației și al verificării îndeplinirii condițiilor de eligibilitate, inclusiv prin utilizarea datelor din Sistemul Informațional de Management în Educație (SIME).</p> <p>Proiectul nu introduce tipuri noi de date sau mecanisme suplimentare de prelucrare, ci utilizează datele deja existente în sistemele educaționale, în condițiile respectării legislației privind protecția datelor cu caracter personal.</p> <p>Impactul este unul limitat și proporțional, fără riscuri suplimentare pentru drepturile persoanelor vizate.</p>
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
<p>Proiectul are un impact neutru din perspectiva egalității de gen, întrucât măsurile propuse se aplică în mod egal tuturor beneficiarilor, fără diferențiere pe criterii de sex.</p> <p>Prin clarificarea condițiilor de acordare a alocației, se asigură acces echitabil la sprijin pentru toți elevii afectați de reorganizarea instituțiilor și pentru familiile acestora, în condiții transparente și nediscriminatorii.</p> <p>În același timp, măsurile pot avea un efect pozitiv indirect asupra echității, facilitând accesul copiilor la instituții de învățământ mai bine dotate, indiferent de mediul de proveniență sau de situația socio-economică.</p> <p>Prin urmare, proiectul susține principiile echității și nu generează efecte negative asupra egalității de gen.</p>
4.5. Impactul asupra mediului
Implementarea proiectului nu implică riscuri sau consecințe negative asupra mediului.
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Nu sunt.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Proiectul nu intră în categoria actelor normative care necesită transpunere cu legislația Uniunii Europene.
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Proiectul nu intră în categoria actelor normative care necesită expertiza de compatibilitate cu legislația Uniunii Europene.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
<p>În scopul respectării prevederilor Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, pe pagina web oficială a Ministerului Educației și Cercetării, compartimentul Transparența decizională, a fost plasat anunțul despre inițiere, precum și proiectul Hotărârii Guvernului privind modificarea Hotărârii Guvernului nr 506/2024 cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de acordare a alocației pentru creșterea accesului la studii de calitate https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/16304</p> <p>Proiectul a fost avizat de Ministerul Finanțelor și consultat cu Congresul Autorităților Locale din Moldova, fiind formulate în total 6 sugestii.</p>

Ministerul Finanțelor a formulat 4 propuneri, dintre care 3 au fost acceptate și au vizat clarificarea terminologiei utilizate, precizarea condițiilor de transfer al elevilor și detalierea impactului financiar în Nota de fundamentare. O propunere — privind excluderea sintagmei „centrale și” — nu a fost acceptată, întrucât aceasta ar fi afectat instituțiile de învățământ aflate în subordinea autorităților publice centrale.

La avizarea repetată, Ministerul Finanțelor a condiționat promovarea proiectului de identificarea prealabilă, de către Ministerul Educației și Cercetării, a surselor de finanțare necesare implementării actului normativ, atât pentru anul bugetar curent, cât și pe termen mediu, precizând că solicitările suplimentare adresate în cadrul proceselor bugetare nu constituie prin ele însele o sursă de finanțare și nu garantează alocarea mijloacelor necesare.

Ministerul Educației și Cercetării înțelege și respectă rigorile disciplinei bugetar-fiscale și recunoaște legitimitatea pozițiilor exprimate de Ministerul Finanțelor în exercitarea atribuțiilor sale de avizare. Totodată, consideră necesar să prezinte următoarele argumente în susținerea promovării proiectului.

Prezentul proiect de hotărâre este elaborat în executarea directă și explicită a art. 145¹ alin. (6) din *Codul educației al Republicii Moldova nr. 152/2014*, care instituie în sarcina Guvernului obligația expresă de a stabili cuantumul și condițiile de acordare a alocației lunare pentru elevii transferați în urma reorganizării instituțiilor de învățământ. Această obligație are caracter imperativ: norma legală primară este deja în vigoare și produce efecte juridice. În absența actului normativ de implementare, drepturile elevilor afectați de reorganizarea rețelei școlare rămân fără mecanism concret de exercitare, generând un vid normativ cu consecințe directe și imediate asupra beneficiarilor. Amânarea adoptării prezentului proiect ar echivala, în esență, cu neexecutarea unei obligații legale exprese asumate de Guvern prin actul legislativ primar, situație incompatibilă cu principiul legalității și cu obligația constituțională de executare a legii.

Este de subliniat, totodată, că prezentul proiect **nu creează un instrument financiar nou**. Mecanismul de acordare a alocației vizate este deja instituit și funcțional prin *Hotărârea Guvernului nr. 506/2024*, care dispune de resurse planificate și alocare bugetară aprobată. Prezentul proiect ajustează exclusiv condițiile de acordare a alocației existente, pentru a le corela cu noile prevederi ale Codului educației.

În concluzie, Ministerul Educației și Cercetării solicită avizarea favorabilă a prezentului proiect, cu înregistrarea angajamentelor de mai sus ca parte a procesului de implementare, și rămâne deschis dialogului cu Ministerul Finanțelor pentru convenirea asupra soluției bugetare optime.

Congresul Autorităților Locale din Moldova a formulat 2 propuneri privind extinderea referințelor normative la alin. (13) al art. 145¹ din Codul educației, una fiind acceptată, iar a doua nu, întrucât situația vizată reglementează o competență discreționară a fondatorului, iar prevederea MEC reglementează un proces obligatoriu, sistematic și anual, inițiat de Ministerul Educației și Cercetării.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul a fost supus expertizei anticorupție de către Centrului Național Anticorupție și Ministerului Justiției pentru efectuarea expertizei juridice.

Ministerul Justiției a formulat patru observații în cadrul procedurii de avizare, toate acceptate și integrate în proiect. Prima observație a vizat restricționarea sferei beneficiarilor la punctul 9 din proiect, care prevedea condiții suplimentare de acordare a alocației care nu erau prevăzute de norma primară a art. 145¹ alin. (6) din Codul educației, respectiv reprezentând o depășire a cadrului normativ primar. Observația a fost acceptată parțial, condițiile suplimentare, în marea parte, au fost excluse din textul punctului 9. Totodată, menționăm că alocația oferită are drept scop sprijinirea familiilor care,

în urma reorganizării instituțiilor de învățământ, trebuie să-și transfere copiii în alte instituții, în alte localități, suportând suplimentar diverse cheltuieli.

Astfel, în cadrul procesului de consultare a proiectului Hotărârii, MEC a fost sesizat cu privire la existența unor instituții amplasate în localități învecinate, dar situate foarte aproape una de cealaltă, la distanțe atât de mici încât deplasarea elevilor cu mijloace de transport nu este necesară.

Art. 141 alin. (1) lit. m) stabilește că autoritățile publice locale de nivelul al doilea asigură transportarea gratuită a elevilor și a cadrelor didactice la și de la instituțiile de învățământ din localitățile rurale, pe distanțe ce depășesc 2 km.

Prin urmare, menținerea unui prag de distanță între instituția nouă și cea anterioară este esențială pentru a garanta atingerea scopului urmărit prin această alocație.

Celelalte propuneri au avut caracter tehnic-legislativ și de redactare, care au fost acceptate integral de MEC.

Centrul Național Anticorupție a efectuat expertiza anticorupție a proiectului și a concluzionat că nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte între prevederile proiectului și reglementările actelor normative în vigoare. Totodată, s-a constatat că au fost respectate cerințele legale privind transparența în procesul decizional, iar proiectul corespunde normelor de tehnică legislativă. Centrul Național Anticorupție nu a formulat observații sau recomandări suplimentare.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul se încorporează în sistemul actelor normative și nu necesită modificarea cadrului normativ sau elaborarea unor acte normative noi.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Intrarea în vigoare a prezentei hotărâri se va face la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova este necesară pentru a permite aplicarea imediată a noilor prevederi.

Ministru

Dan PERCIUN